

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 41CoE/255/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6111200868
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Púchovská
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6111200868.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom 821 08 Bratislava, Moyzesova 8, IČO: 36 864 421 proti povinnému W. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. D. XXXX/XX, XXX XX J. J., štátny občan SR, vedenej súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, Exekútorský úrad v Bratislave, Záhradnícka 60, Bratislava, pod spis. zn. EX 17975/10, na vymoženie pohľadávky oprávneného vo výške 1.805,53 Eur s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 6Er/22/2011-83 zo dňa 28. marca 2014, takto

rozhodol:

I. Návrhy oprávneného na prerušenie konania z a m i e t a .

II. Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 6Er/22/2011-83 zo dňa 28. marca 2014 p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd exekúciu zastavil. V odôvodnení uviedol, že súdneho exekútora poveril vykonaním exekúcie proti povinnému na základe rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., Karloveské rameno 8, Bratislava, IČO: 35 922 761 (ďalej len „rozhodcovský súd“), sp. zn. SR 08073/10 zo dňa 23.09.2010 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“). Ďalej súd uviedol, že z predložených dôkazov zistil, že oprávnený a povinný uzavreli dňa 05.10.2009 Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“), ktorej súčasťou sú aj Všeobecné podmienky poskytnutia úveru (ďalej len „VPPÚ“). Podľa článku 15 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru upravujúceho riešenie sporov- rozhodcovskú doložku, oprávnený podal na rozhodcovskom súde žalobu z dôvodu, že povinný si neplnil povinnosti vyplývajúce zo Zmluvy. Odvolaním sa na ust. § 52 ods. 1 a § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a s prihliadnutím na povahu účastníkov, obsah a formu zmluvy, okresný súd vyhodnotil Zmluvu ako spotrebiteľskú, a to aj napriek tomu, že oprávnený uviedol, že ide o záväzkovoprávny vzťah, pretože povinný v Zmluve vystupuje ako podnikateľ. Okresný súd dopytoval povinného na vyjadrenie sa k účelu úveru a k záveru, že ide o spotrebiteľský vzťah dospel na tom základe, že povinný uviedol, ako účel predmetného úveru pokrytie nákladov na živobytie a tiež uviedol, že účel poskytnutia úveru na Zmluve vyplnila do formulára pracovníčka oprávneného. Na základe toho okresný súd uviedol, že Zmluvu je potrebné posudzovať podľa ustanovení o spotrebiteľskom práve, pretože napĺňa znaky spotrebiteľskej zmluvy predvídané v ustanoveniach § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ide o osobitný druh zmluvy, pri ktorej spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať jej obsah, bez ohľadu na to, podľa akého právneho predpisu sa zmluva uzavrela. Zmluvnými stranami sú dodávateľ, spoločnosť POHOTOVOSTĚ s.r.o., ktorej predmet činnosti je aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, teda koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je subjekt, ktorý pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej, alebo inej podnikateľskej činnosti. Zdôraznil, že spotrebiteľská zmluva nie je samostatným typom zmluvy, ale druh zmluvy, pre ktorú právne predpisy ustanovujú osobitné podmienky, ako aj podmienky, ktoré v nej nesmú byť obsiahnuté, tzv. neprijateľné podmienky na ochranu tzv. slabšej zmluvnej strany.

Úprava spotrebiteľskej zmluvy tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromno-právnych vzťahoch a je základným inštitútom tzv. spotrebiteľského práva. Povaha a význam verejného záujmu, z ktorého vychádza ochrana, ktorú Občiansky zákonník zaručuje spotrebiteľom, odôvodňujú to, že vnútroštátny súd má posudzovať ex offo nekalý charakter zmluvnej podmienky, a tým vyrovnávať nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom. Uviedol, že ide o formulárovú zmluvu, kde návrh spotrebiteľskej zmluvy, Zmluvy o úvere, je aj v danom prípade pripravený na predtlačenom tlačive, do ktorého sa len vpisujú požadované údaje. Spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť obsah Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť uzatvorenej spotrebiteľskej zmluvy o úvere, nemôže vyjednávať, jedinou jeho alternatívou je prijatie, respektíve odmietnutie návrhu ako celku. Ochrana, ktorú poskytuje Občiansky zákonník spotrebiteľom, umožňuje exekučnému súdu preskúmať spotrebiteľskú zmluvu obsahujúcu nekalú podmienku aj vtedy, ak spotrebiteľ nenamieta nekalý charakter tejto podmienky, pretože buď nepozná svoje práva, alebo je odradený ich uplatniť z dôvodu nákladov, ktoré by súdne konanie predstavovalo. Poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 243/07, z ktorého vyplýva, že ak sú v zmluve použité formulácie a pojmy, ktoré možno vykladať rozdielne, je spravodlivé vykladať ich v prospech strany, ktorá zmluvu nenapísala. Teda v prípade, ak sú v zmluve použité formulácie a pojmy, ktoré je možné vykladať rozdielne, je spravodlivé vykladať ich v neprospech toho, kto ich do zmluvy uložil. V danom prípade text zmluvy o úvere bol vopred vyhotovený oprávneným a nie je z neho možné určiť, či dlžník - povinný pri podpisovaní zmluvy o úvere vystupoval ako fyzická osoba - nepodnikateľ alebo podnikateľ. Tiež nie je z neho zrejmé, či úver mu bol alebo nebol poskytnutý výlučne za účelom podnikania. Preto v zmysle princípu vyjadreného v citovanom rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky je označenie dlžníka v zmluve o úvere spravodlivé vykladať v prospech dlžníka - povinného, ktorý text tejto zmluvy vopred nevyhotovil. Okresný súd poukázal na ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ktoré obsahuje demonštratívny výpočet ustanovení v spotrebiteľských zmluvách, ktoré zákonodarcu považuje za neprijateľné podmienky. Rozhodcovskú doložku okresný súd subsumoval pod ust. § 54 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka s odôvodnením, že tak ako je rozhodcovská doložka koncipovaná v bode 15 VPPÚ, spotrebiteľovi je fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak oprávnený podá žalobu na rozhodcovský súd. Spotrebiteľovi je tak fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva na všeobecnom súde, nakoľko porušenie povinností zo strany oprávneného je vo väčšine prípadných sporov vylúčené. Napriek tomu, že znenie rozhodcovskej doložky neodporuje doslovnému zneniu zákonného ustanovenia, svojimi dôsledkami sleduje, aby predmetné ustanovenie dodržané nebolo, teda zákon obchádza. S ohľadom na tieto skutočnosti okresný súd dospel k záveru, že ustanovenie bodu 15 VPPÚ je v rozpore so znením § 53 ods. 4 písmeno r) Občianskeho zákonníka, čo má za následok absolútnu neplatnosť predmetného zmluvného dojednania, na čo musí súd prihliadať z úradnej povinnosti (ex offo). Základným predpokladom vykonateľnosti exekučného titulu je jeho vydanie orgánom, ktorý má na to právomoc. Vzhľadom na absolútnu neplatnosť rozhodcovskej doložky nemožno považovať rozhodcovský súd za riadne splnomocnený na rozhodovanie vo veci, preto okresný súd posúdil rozhodcovskú doložku ako nulitný právny akt. S ohľadom na uvedené závery okresný súd dospel k názoru, že rozhodcovský rozsudok predložený okresnému súdu ako exekučný titul nie je vykonateľný, zastavil exekúciu podľa ust. § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku.

Proti rozhodnutiu podal oprávnený v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom napadol rozhodnutie okresného súdu. V odôvodnení namietol, že súd svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom, pretože neumožnil účastníkovi exekučného konania viesť kontradiktórne konanie, v ktorom by mohli uplatňovať svoje stanoviská k skutkovým, ale aj právnym otázkam nastoleným samotným súdom v súvislosti s neprijateľnosťou zmluvnej podmienky. Podľa názoru odvolateľa mal exekučný súd pri aplikácii Smernice upozorniť účastníkov exekučného konania na neprijateľnú podmienku a dať im tak možnosť vyjadriť sa k nej, rovnako dať možnosť vyjadriť sa k stanovisku povinného. Poukázal na rozhodnutia Spolkového súdneho dvora v Nemecku a Ústavného súdu ČR, z ktorých vyvodil záver, že súdy týchto krajín Európskej únie pristupujú k výkladu ust. čl. 3 ods. 1 Smernice zásadne odlišne, ako exekučný súd. S ohľadom na tieto skutočnosti odvolateľ navrhol, aby odvolací súd konanie podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. prerušil a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky v znení:

1) Má sa ustanovenie písm. q) ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že za každých okolností zakazuje rozhodovať spory v rámci spotrebiteľských zmlúv na základe rozhodcovskej doložky prostredníctvom rozhodcovských súdov?

2) V prípade zápornej odpovedi Súdneho dvora na prvú otázku, je možné ustanovenie písm. q) ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že mu neodporuje uzatvorenie takej rozhodcovskej doložky, ktorá ustanovuje, že „všetky spory vzniknuté zo zmluvy (vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie) budú riešené a) pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý vykonáva svoju činnosť na základe zákona a voči jeho rozhodnutiu možno podať žalobu o zrušenie všeobecnému súdu podľa zákona, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde, alebo b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde s tým, že ak ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku rozhodcovskej doložky, čo však neplatí, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu“?

3) Je v súlade s čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv EÚ také rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktoré aplikujú vnútroštátne procesné a aj hmotnoprávne ustanovenia s odkazom na smernicu 93/13/EHS zabráni vymožitelnosti reálnej pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi?

Odvolateľ ďalej uviedol, že porušené bolo aj jeho právo na súdnu ochranu, keď okresný súd nenariadil pojednávanie napriek tomu, že zastavenie exekúcie vytvára prekážku rozhodnutej veci. Súd svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom, pretože neumožnil účastníkom exekučného konania viesť kontradiktórne konanie, v ktorom by mohli uplatňovať svoje stanoviská k skutkovým, ale aj právnym otázkam nastoleným samotným súdom v súvislosti s neprijateľnosťou zmluvnej podmienky. Tiež namietol nedostatok právomoci exekučného súdu preskúmať exekučný titul a rozhodcovskú doložku, čím bola porušená fundamentálna zásada právneho štátu - zásadu legality. K takémuto revíznemu postupu došlo v situácii, keď už exekučný súd preskúmal súlad exekučného titulu so zákonom s výsledkom absolútnej nerozpornosti podľa ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Všeobecný súd konajúci z pozície exekučného súdu je v oblasti prieskumu rozhodnutia rozhodcovského súdu limitovaný ustanovením § 40 v spojení s ustanovením § 43 Zákona o rozhodcovskom konaní a keďže mu neprináleží konať o zrušení rozhodcovského rozsudku, nemá zákonné oprávnenie umožňujúce zamedzenie účinkov rozhodcovského rozsudku. Takýto postup exekučného súdu zasahuje do práv a právneho postavenia oprávneného. Úspešný žalobca v rozhodcovskom konaní stráca vplyvom nahradenia opravného procesu indikovaného ustanovením § 40 a nasl. ZoRK revíznym postupom exekučného súdu všetky svoje justičné práva spojené s právom na súdnu ochranu a právom na spravodlivý súdny proces. Extenzívna interpretácia ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku tak, ako ju v danej veci uskutočnil exekučný súd, je v priamo rozpore s ústavným právom žalobcu (veriteľa) a domnieva sa tak, že je povinnosťou súdov v situácii, keď právny predpis dovoľuje dvojaký výklad (jeden ústavne konformný a jeden ústavne nekonformný) vykladať právny predpis spôsobom ústavne konformným. Právna úprava, ktorá umožňuje bez časového obmedzenia zasahovať do právoplatných rozhodnutí, ktoré zakladajú, rušia alebo menia práva alebo povinnosti individuálne určeným adresátom, je v materiálnom právnom štáte neakceptovateľná. Zákon o rozhodcovskom konaní zámerné určuje lehotu, v ktorej je možné právny akt alebo jeho účinky právnou cestou napadnúť. Exekučný súd tak nebol oprávnený zaoberať sa skúmaním, či príslušné deklaratórne rozhodnutie rozhodcovského súdu bolo vydané v súlade s platnými predpismi. Exekučný súd musí s takýmto rozsudkom nakladať rovnako, ako s rozsudkom všeobecného súdu, v opačnom prípade by porušil zásadu rovnocennosti a neprípustne by uplatnil rozdielny procesný postup na účastníkov konania. Pre prípad, že by sa súd nestotožnil s jeho argumentáciou k interpretácii ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, oprávnený navrhol, aby súd postupom podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. prerušil konanie a podal Ústavnému súdu SR návrh na konanie o súlade ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku s čl. 1 Ústavy SR. Oprávnený ďalej namietal, že ustanovenie § 45 ods. 2 ZoRK explicitne upravuje konanie bez návrhu v prípade zistenia nedostatkov v rozhodcovskom konaní, nie však v rozsudku rozhodcovského súdu. Nie je z hľadiska princípu právnej istoty a princípu ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právnom poriadku možné, aby paralelne popri sebe existovali rovnocenné opravné mechanizmy zamerané na revíziu rozsudku rozhodcovského súdu. Povinný by sa tak mohol vždy spoľahnúť na revíziu vykonávanú exekučným súdom a bol by zbavený zákonného bremena tvrdenia, dôkazného bremena a zodpovednosti za prípadný neúspech v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku, pričom zároveň dochádza k vylúčeniu dvojlinštančnosti konania. Oprávnený je pritom v konaní pred exekučným súdom výrazne v nevýhodnom postavení, pričom odlišné zaobchádzanie nemožno ospravedlniť jeho postavením obchodnej spoločnosti, pretože musí byť zachovaná zásada rovnosti účastníkov konania. Oprávnený preto tvrdí, že bolo porušené jeho právo na súdnu ochranu, lebo exekučný súd založil a odôvodnil svoje rozhodnutie bez toho,

aby mal možnosť reagovať na akékoľvek tvrdenia, argumenty a dôkazy, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie exekučného súdu. Súdne konanie tak neprebiehalo v duchu práva na spravodlivý súdny proces s dodržaním zásady „rovnosti zbraní“. Oprávnený navyše namieta zdôvodnenie rozhodnutia súdu s poukazom na Smernicu Rady 93/13/EHS, nakoľko táto nemá všeobecnú záväznosť ako nariadenie a ani citované rozhodnutia Súdneho dvora EÚ nemajú všeobecnú záväznosť. Pokiaľ ide o rozhodcovskú doložku, oprávnený tvrdí, že je platná. Dojednanie, ktorým zmluvné strany založili právomoc rozhodcovského súdu neustanovuje, že spory s dodávateľom budú riešené výlučne v rozhodcovskom konaní. Nejde pritom o fiktívnu možnosť, ale o reálnu, skutočnú možnosť voľby rozhodujúceho orgánu, spotrebiteľ sa mohol s ochranou svojich práv obrátiť aj na všeobecný súd prostredníctvom žaloby podanej na všeobecnom súde. V odvolaní oprávnený spochybňuje aj dôvody, pre ktoré exekučný súd považoval uzavretú zmluvu medzi oprávneným a povinným za zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Oprávnený poskytol úver na základe zmlúv o úvere uzatváraných v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ktoré mali v tom čase povahu absolútneho obchodno-záväzkového vzťahu. Pokiaľ sa právny režim uzavretej zmluvy o úvere spravoval ustanoveniami Obchodného zákonníka, tento nevyžaduje, aby v zmluve o úvere bola ako podstatná náležitosť dohodnutá o.i. aj ročná percentuálna miera nákladov. Oprávnený poukazuje na to, že poskytuje klientom peňažné prostriedky síce dočasne, avšak nie formou odloženej platby, ale vo forme splátok, pričom klient má možnosť zvoliť si podmienky poskytovania úveru. Oprávnený namieta aj nesprávne posúdenie ohľadom neprímerane vysokých úrokov z omeškania, pretože povinný podpísaním zmluvy o úvere vyjadril svoj súhlas so zmluvnými podmienkami, t.j. s úrokmi z omeškania vo výške 0,25% za každý deň omeškania. Zdôrazňuje, že tento úrok má sankčný charakter a dlžníkovi sa účtuje len v prípade, ak poruší zmluvné podmienky, čiže nesplní svoju povinnosť dohodnutú v zmluve. Podľa názoru oprávneného dohodnutá výška úrokov 0,25% denne nie je neprímeraná a nie je tak v rozpore s dobrými mravmi, ani so zásadou poctivého obchodného styku, pretože oprávnený poskytuje úver z vlastných zdrojov a nevyžaduje zabezpečenie pri poskytnutí úveru. Uviedol ďalej, že ustanovenie § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka má dispozitívnu povahu, pričom výška úrokov z omeškania sa upravuje predovšetkým dohodou zmluvných strán. Oprávnený v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie NS SR č.k. 1Obdo 34/2004 zo dňa 21.12.2004, v ktorom súd konštatoval, že výška úrokov 0,25% denne z dlžnej sumy nie je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Toto stanovisko je obsiahnuté i v početných ďalších rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR (napr. č.k. 2Obdo 26/2004 zo dňa 22.09.2005, č.k. 2Obdo 28/2004 zo dňa 22.09.2005), v ktorých súd zdôraznil, že nie je možné odvolávať sa zo strany odporcov na dobré mravy, keďže odporca v čase, keď bol pri uzatvorení zmluvy o úvere v pozícii dlžníka, mal možnosť zvážiť, či uzatvorí zmluvu o úvere za podmienok tam uvedených, či je schopný splácať záväzok, ku ktorému sa v danej zmluve o úvere zaväzuje a musel si byť vedomý následkov v prípade riadneho a včasného neplnenia tohto záväzku, t.j. aj povinnosti platiť úroky z omeškania v dohodnutej výške. Oprávnený znáša vysoké obchodné riziko a výška dohodnutých úrokov je primeraná tomuto riziku. V závere oprávnený opätovne zdôraznil, že úrok z omeškania je sankciou a povinný má vždy možnosť platenie týchto úrokov odvrátiť tým, že si svoje povinnosti riadne a včas splní. Oprávnený ďalej namietal, že súladnosť exekučného titulu so zákonom bola predmetom skúmania exekučným súdom pri vydávaní poverenia na vykonanie exekúcie, a súd v tomto konaní uznal exekučný titul za súladný, keď udelil súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie. Od vydania exekučného titulu, ani od vydania poverenia na vykonanie exekúcie nenastali žiadne nové právne ani skutkové okolnosti, ktoré by mali viesť k zmene postoja súdu. Žiada preto, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu v súlade s ustanovením § 221 O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Súčasťou odvolania je aj návrh oprávneného na prerušenie konania postupom podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. a čl 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Odvolateľ znovu napadol priamu aplikáciu smerníc Európskej únie a rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie. Uviedol, že smernica nemá všeobecnú záväznosť ako nariadenie, pretože je adresované iba členským štátom a nie všetkým fyzickým a právnickým osobám, teda ak bola smernica prebratá do slovenského poriadku správne a včas, je nutné najmä z dôvodov právnej istoty aplikovať slovenskú právnu úpravu. V tejto súvislosti poukázal na ustálenú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie od rozsudku vo veci Marschall z 26. februára 1986, podľa ktorej samotná smernica nemôže ukladať povinnosti jednotlivcovi, takže sa na ňu ako takú nemožno proti nemu odvolávať. Na rozdiel od okresného súdu, ktorý tvrdil, že smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 považuje riešenie sporov zo spotrebiteľských zmlúv v rozhodcovskom konaní za ustanovenie neprímerané, bol toho názoru, že toto tvrdenie je nepreukázanou domnienkou súdu, ktorý sa navyše neodvoláva na žiadne presné a jasné znenie smernice vo svojom odôvodnení. Poukázal na slovenské znenie písm. q) ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 upravujúcim neprijateľné podmienky a porovnal ho s rôznymi jazykovými verziami, z ktorých vyplýva, že spotrebiteľská zmluva

nesmie od spotrebiteľa vyžadovať, aby spory riešil výlučne akýmsi osobitným typom arbitráže, ktorá nie je upravená právnymi predpismi a kde rozhodcovia nie sú povinní aplikovať príslušné hmotné právo. Vzhľadom na požiadavky jednotnej aplikácie a jednotnej interpretácie únieového práva je potrebné text únieového predpisu skúmať vo všetkých jeho úradných jazykových verziách a vziať do úvahy skutočný úmysel zákonodarcu a cieľ samotného predpisu. Namietal, že okresný súd sa nijako nevysporiadal s výkladovými pravidlami uvedeným v smernici Rady 93/13/EHS a nijako nezdôvodnil, prečo považuje rozhodcovskú doložku za neprijateľnú podmienku v zmluve o úvere. Podľa názoru oprávneného je nutné požiadať o výklad pojmu „nekalá zmluvná podmienka“ v kontexte tohto sporu Súdny dvor Európskej únie. Oprávnený ďalej uviedol, že Súdnemu dvoru Európskej únie by mala byť daná príležitosť posúdiť exekučné konanie týkajúce sa záväzkových vzťahov v rámci spotrebiteľských zmlúv komplexne tak, aby účastníkov konania zbavilo právnej neistoty vyplývajúcej z doterajšieho výkladu únieového práva a následnej aplikácii vnútroštátnymi súdmi Slovenskej republiky.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu danom odvolaním podľa § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa § 219 ods. 1,2 O.s.p. potvrdil.

Skôr ako odvolací súd prejednal odvolanie oprávneného proti napadnutému uzneseniu, odvolací súd rozhodol o návrhoch oprávneného na prerušenie konania.

Odvolací súd zistil, že oprávnený žiadal, aby súd prerušil predmetné exekučné postupom podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. a Ústavnému súdu Slovenskej republiky predložil návrh na konanie o súlade ust. § 44 ods. 2, veta prvá a druhá Exekučného poriadku s čl. 1 ods. 1, veta prvá Ústavy Slovenskej republiky, a to pre rozpor s princípom právnej istoty a princípom ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok. Oprávnený ďalej žiadal, aby súd prerušil predmetné exekučné konanie postupom podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. a v zmysle článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie rozhodol o predložení preudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie.

Podľa § 109 ods. 1 písm. b) a c) O.s.p. súd konanie preruší, ak
b) rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska,
c) rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy.

Podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú:

- a) výkladu zmlúv;
- b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie;

Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom a tento súdny orgán usúdi, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na Súdny dvor Európskej únie, aby o nej rozhodol.

Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je tento súdny orgán povinný obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie.

Súdny dvor v rozsudku zo dňa 6. októbra 1982 vo veci CILFIT, C-283/81 v bode 9. uviedol, že článok 177 nepredstavuje ďalší opravný prostriedok pre účastníkov konania pred vnútroštátnym súdom. Nepostačuje teda tvrdenie niektorého z účastníkov konania, že zo sporu vyplýva otázka výkladu práva Spoločenstva, na to, aby bol dotknutý súd povinný usúdiť, že ide o otázku položenú v zmysle článku 177. Naproti tomu prináleží vnútroštátnemu súdu obrátiť sa na Súdny dvor prípadne i bez návrhu.

V bode 10. vyššie uvedeného rozsudku Súdny dvor uviedol, že v druhom rade zo vzťahu medzi druhým a tretím odsekom článku 177 vyplýva, že súdy, na ktoré sa vzťahuje tretí odsek, majú rovnakú právomoc posúdenia ako všetky ostatné vnútroštátne súdy vo veci zistenia, či rozhodnutie o otázke

práva Spoločenstva je potrebné na vydanie ich rozhodnutia. Tieto súdy teda nie sú povinné postúpiť im položenú otázku výkladu práva spoločenstva, ak otázka nie je relevantná, to znamená v prípadoch, keď odpoveď na túto otázku, nech by bola akákoľvek nemôže mať nijaký vplyv na vyriešenie sporu.

Súdny dvor v uznesení zo dňa 16. novembra 2010 vo veci Pehotovost', s.r.o., proti W. T., C-76/10 v bode 60. s 79. uviedol, že súdny dvor môže v rámci výkonu právomoci výkladu práva Únie, ktorá mu je zverená v článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, vykladať všeobecné kritériá používané normotvorcom Únie na účely definovania pojmu nekalá podmienka. V rámci konania podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie Súdny dvor nie je oprávnený uplatniť právne predpisy Únie na konkrétny prípad, ale môže sa iba vyjadriť k výkladu Zmluvy a aktov prijatých inštitúciami Únie.

Podľa ust. § 36 ods. 5 Exekučného poriadku ak osobitný zákon neustanovuje inak, exekučné konanie nemožno prerušiť, nemožno odpustiť zmeškanie lehôt a po skončení exekučného konania nemožno podať návrh na obnovu exekučného konania.

Citované ustanovenie Exekučného poriadku zakotvuje zásadu, že exekučné konanie je možné prerušiť iba vtedy, ak to stanoví osobitný zákon. Takýmto osobitným zákonom je napríklad zákon č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii.

Odvolačný súd k ďalšiemu návrhu oprávneného na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. uvádza, že oprávnený sa týmto návrhom domáhal prerušenia konania, pretože žiadal, aby súd predložil ním navrhnuté predbežné otázky na rozhodnutie Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev, na odvolacom súde, t.j. súde, proti rozhodnutiu ktorého nie je prípustný opravný prostriedok. V takomto prípade, ak súd dospeje k záveru, že vyriešenie takejto otázky je relevantné pre rozhodnutie v danom prípade a je spôsobilé podstatným spôsobom ovplyvniť jeho rozhodnutie, podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je povinnosťou súdu obrátiť sa na Súdny dvor. Na predloženie predbežnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie nie je potrebný návrh, to znamená, súd v danej veci postupuje ex offico. Odvolačný súd vo vzťahu k prebiehajúcemu konaniu považoval položené otázky oprávneným za neopodstatnené a irelevantné, pretože súd v predmetnom konaní neaplikuje priamo ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa upravené v smernici Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, a teda ani písm. g) ods. 1 prílohy k tejto smernici, výklad ktorého ustanovenia oprávnený žiadal v prvej otázke. Súd v danom prípade predovšetkým aplikoval ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka týkajúce sa ochrany spotrebiteľov. Aj v prípade, ak by odvolačný súd považoval oprávneným položené otázky za relevantné, judikatúra Súdného dvora Európskej únie upravuje výnimky z povinnosti predložiť predbežnú otázku týkajúcu sa práva Európskej únie, ak je súdom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok. Ide o prípady, ak existuje ustálená judikatúra Súdného dvora Európskej únie a ak výklad a správna aplikácia práva Európskej únie je súdu úplne zjavná. Predpokladom povinnosti začať konanie o predbežnej otázke týkajúcej sa výkladu komunitárneho práva je v zmysle ustálenej judikatúry Súdného dvora predovšetkým skutočnosť, či otázka komunitárneho práva týkajúca sa platnosti alebo výkladu únieového práva je pre riešenie daného prípadu relevantná. Zmyslom riešenia predbežnej otázky nie je rozhodnúť konkrétny spor, ktorý je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny, ale zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva. Rozhodnutie o otázke hraníc aplikovateľnosti únieového práva (tiež o jeho výklade alebo o jeho platnosti), teda, musí mať bezprostredný súvis so sporom prejednávaným vnútroštátnym súdom v tom zmysle, že ho determinuje po stránke právnej. Zároveň prejudiciálna otázka nastolená Súdnemu dvoru EÚ nesmie byť zjavne neopodstatnená a irelevantná vo vzťahu k prebiehajúcemu konaniu, jej potenciálne zodpovedanie musí mať reálny dosah na prebiehajúci spor, a zároveň nesmie ísť o otázku akademickú v tom zmysle, že táto otázka nemá reálny základ v prejednávanom spore. Pokiaľ ide o prvú otázku odvolateľa, ktorá mala byť podľa oprávneného predložená Súdnemu dvoru EÚ, odvolačný súd uvádza, že táto otázka nie je predmetom predmetného sporu, teda nemá vplyv na výsledok samotného sporu. Rovnako ako okresný súd, ani odvolačný súd nezastáva názor, že by zákon vylučoval rozhodovanie sporov so spotrebiteľom v rozhodcovskom konaní. V tejto súvislosti odvolačný súd poukazuje na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR (pozri napr. sp. zn. 6 Cdo 1/2012 a pod.). K druhej otázke formulovanej oprávneným odvolačný súd uvádza, že základné predpoklady pre posudzovanie zmluvných podmienok sú upravené priamo v článku 3 tejto Smernice, ktorý bol transponovaný do právneho poriadku Slovenskej republiky novelou OZ zákonom č. 150/2004 Z. z. a nachádza svoje vyjadrenie v znení § 53 ods. 1 OZ. Z uvedeného potom vyplýva, že pokiaľ príslušný súd dospeje k záveru, že daná podmienka obsiahnutá v spotrebiteľskej zmluve nebola so spotrebiteľom

dohodnutá individuálne a zároveň spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa, súd ju bude považovať za neprijateľnú bez ohľadu na to, či sa nachádza medzi výpočtom neprijateľných zmluvných podmienok obsiahnutých v prílohe k tejto Smernici, resp. v exemplifikatívnom výpočte neprijateľných zmluvných podmienok obsiahnutých v § 53 ods. 4 OZ. Preto aj v prípade, ak skutočne dojednanie rozhodcovskej doložky tak, ako je uvedená v druhej navrhutej otázke smerovanej Súdnemu dvoru EÚ nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa písm. q/ ods. 1 prílohy Smernice, uvedené nič nemení na správnosti záveru exekučného súdu, že rozhodcovská doložka oprávneného nebola so spotrebiteľom individuálne dohodnutá, spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech práv spotrebiteľa, a teda je neprijateľnou, spotrebiteľa nezaväzujúcou podmienkou. S ohľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd nepovažuje ani druhú otázku formulovanú oprávneným, za relevantnú pre rozhodnutie prejednávaneho sporu. V súvislosti s treťou otázkou, ktorú oprávnený nastolil, odvolací súd odkazuje na ustálenú judikatúru Súdného dvora EÚ, ktorá pripúšťa aj vo fáze výkonu rozhodnutia posudzovať nekalosť podmienok v spotrebiteľských zmluvách, dokonca je povinnosťou súdu vyvodiť z prípadného záveru o nekalej zmluvnej podmienke všetky relevantné dôsledky vyplývajúce z vnútroštátneho práva. Podľa slovenského právneho poriadku je takýmto následkom zamietnutie žiadosti o vydanie poverenia podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku alebo zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1, 2 Exekučného poriadku, obe spočívajúce v tom, že pohľadávku veriteľa voči spotrebiteľovi nie je možné v danom exekučnom konaní vymôcť. Súd teda môže svojim rozhodnutím zabrániť vymožitelnosti pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom. Potom takýto postup súdu nie je v rozpore ani s článkom 17 Charty základných práv EÚ o ochrane vlastníckeho práva a ani v rozpore s článkom 47 tejto Charty o práve na spravodlivý proces.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že v predmetnom konaní nebol splnený žiadny predpoklad na prerušenie konania podľa vyššie citovaných ustanovení O.s.p. a Exekučného poriadku, preto odvolací súd zamietol návrhy oprávneného na prerušenie konania.

Odvolací súd ďalej prejednal odvolanie oprávneného proti uzneseniu okresného súdu. Z predloženého spisu zistil, že oprávnený a povinný uzatvorili dňa 05.10.2009 Zmluvu úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej oprávnený poskytol povinnému úver vo výške 800,- Eur, ktorý sa zaviazal splatiť v 12-ich mesačných splátkach po 131,- Eur. V bode 15 VPPÚ sa zmluvné strany dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z predmetnej zmluvy, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom centrom zriadeným a vedeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s., Bratislava podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu alebo cestou príslušného súdu SR v súdnom konaní podľa Občianskeho súdneho poriadku. Predmetná zmluva bola podkladom pre vydanie rozhodcovského rozsudku, ktorým bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému 1.805,53 Eur s prísl. do troch dní od právoplatnosti rozhodcovského rozsudku. Okresný súd exekúciu proti povinnému zastavil. V napadnutom rozhodnutí označil rozhodcovský rozsudok (exekučný titul) za vydaný v rozpore so zákonom. Poukázal o.i. aj na ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a ust. § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka. Ďalej okresný súd označil rozhodcovskú doložku, na základe ktorej konal rozhodcovský súd, za neprijateľnú podmienku a rozhodcovskú doložku za paakt.

Odvolací súd sa primárne zaoberal preskúmaním rozhodcovskej doložky v súlade s kritériami, na ktorých je založený inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky. Dospel k záveru, že rozhodcovská doložka začlenená do rámca podmienok štandardnej zmluvy spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka; ďalej len „OZ“). Odvolací súd preskúmaním rozhodcovskej doložky ako aj rozhodcovského rozsudku dospel k záveru, že predmetný rozhodcovský rozsudok nespĺňa podmienky materiálne vykonateľného exekučného titulu, a to vzhľadom na tú skutočnosť, že rozhodcovská doložka je neprijateľnou podmienkou, ktorá ako absolútne neplatný právny úkon založila právomoc rozhodcovského súdu na konanie v tejto veci. Oprávnený uzavrel s povinným Zmluvu, ktorá je v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou, a to s prihliadnutím na povahu účastníkov, obsah zmluvy a vopred pripravený obsah zmluvy na predtlačnom formulári. Preto je potrebné na tento úverový vzťah medzi veriteľom (oprávneným) a dlžníkom (povinným) aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva. Pre posúdenie okolností, či ide o tzv. spotrebiteľský úver, nie je rozhodujúce akou právnou formou sa spotrebiteľský úver poskytuje, dôležité je len či ide o

poskytnutie peňažných prostriedkov v prospech spotrebiteľa za odplatu. Vychádzajúc z európskej legislatívy, ako aj zásad a pojmových znakov, z ktorých pri definícii spotrebiteľskej zmluvy je nevyhnutné vychádzať, nemožno úpravu v Občianskom zákonníku považovať za taxatívnu. Občiansky zákonník len exemplifikatívne v ustanovení § 53 ods. 3 (v znení účinnom do 31.12.2007) ustanovuje, ktoré podmienky možno považovať za neprijateľné. Je nutné v širšom kontexte vychádzať i z osobitnej právnej úpravy zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Ustanovenie § 2 písm. a) a b) citovaného zákona definuje zmluvné strany. Podľa ust. § 4 ods. 8 zákona o ochrane spotrebiteľa je zakázané konanie v rozpore s dobrými mravmi, pričom konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely vyššie uvedených zákonov rozumie konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, prípadne ktoré môže privodiť ujmu účastníkovi obchodného vzťahu pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe a pri ktorom sa využíva najmä omyl, lesť, vyhrážka, výrazná nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody. Zmluva obsahuje ustanovenia (dojednania), ktoré sú v rozpore s deklarovateľnými zásadami. Túto zmluvu možno nesporne považovať za typovú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, je možné za spotrebiteľské zmluvy v širšom ponímaní považovať zmluvy uzavreté podľa Občianskeho i podľa Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Význam spotrebiteľských zmlúv možno vidieť v rovine zvýšenej ochrany slabšieho prvku záväzkového vzťahu - spotrebiteľa z jeho práv. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontaktu, s ohľadom na vyššiu profesionálnu skúsenosť dodávateľa, lepšiu znalosť práva a jednoduchšiu dostupnosť právnych služieb a zo zreteľom na možnosť určiť zmluvné podmienky jednostranne prostredníctvom formulárových zmlúv. Ochrane spotrebiteľa venuje mimoriadnu pozornosť aj Európska únia. Základným právnym aktom ochrany spotrebiteľa je smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách z 5. apríla 1993, ktorá bola do slovenského právneho poriadku prebratá zákonom č. 150/2004 Z.z. (účinným od 1. apríla 2004, okrem § 60, ktorý nadobudol účinnosť dňom nadobudnutia platnosti zmluvy o prístupení Slovenskej republiky k Európskej únii). Okrem toho, že tento zákon novelizoval Občiansky zákonník, smernica má aj tzv. nepriame účinky, takže je záväzná pre Slovenskú republiku a slúži ako interpretačné pravidlo pre výklad spotrebiteľských právnych vzťahov. Predmetná zmluva o úvere, ako neoddeliteľná súčasť exekučného titulu, obsahuje podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán nielen v oblasti sankcií, ale za neprijateľnú podmienku treba v prvom rade považovať dojednanie o tzv. rozhodcovskej doložke. V prípade rozhodcovskej doložky ako takej a rozhodcovského konania odvolací súd poukazuje na niekoľko nedostatkov, súhrnom ktorých dospel k záveru, že rozhodcovský rozsudok je nespôsobilý, resp. protizákonný exekučný titul, a to z nasledovných dôvodov:

1/ Rozhodcovská doložka v zmluve nie je dojednaná individuálne, čo zjavne vyplýva z jej zaradenia do všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Spôsob, akým bola rozhodcovská doložka koncipovaná, formálne napĺňa podmienku uvedenú v písm. q) bodu 1 prílohy Smernice v tom zmysle, že podpisom zmluvy, obsahom ktorej sú aj VPPÚ a rozhodcovská doložka, sa povinný reálne vopred vzdal práva na účinnú procesnú obranu (či už z nevedomosti alebo nemožnosti vplývať na obsah zmluvy), čo je v podmienkach právneho štátu neprijateľným javom - podmienkou. Obsah rozhodcovskej doložky bol veriteľom vopred pripravený ešte pred uzavretím samotnej zmluvy a rozhodcovská doložka, ktorá mala v predmetnom konaní založiť legitimitu pre exekučný titul všeobecne znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom. Tým došlo k prehĺbeniu už aj tak fakticky nerovného stavu medzi poskytovateľom úveru - oprávneným a spotrebiteľom - povinným.

2/ Rozhodcovský súd postupoval nesprávne aj v prípade posudzovania právneho nároku žalobcu (oprávneného). V súlade s jednotlivými ustanoveniami ZoRK sa mal zaoberať nielen samotnou platnosťou rozhodcovskej doložky, teda či má pôsobnosť na rozhodovanie v danom konaní, čo v tomto prípade nemá vzhľadom na neprijateľnosť rozhodcovskej doložky, ale v súlade s ust. § 33 ZoRK bol povinný zaoberať sa aj otázkou, či uplatnený nárok nie je nárokom vyplývajúcim zo spotrebiteľskej zmluvy. V zmysle citovaného ustanovenia nemožno prisúdiť, čo odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom a plnenie, ktoré je nemožné. Rovnako nemožno prisúdiť plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorá je v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, najmä ak obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku.

3/ Z ust. § 4 ods. 1 a 2 ZoRK vyplýva, že základnou zákonnou podmienkou pre konštatovanie existencie rozhodcovskej zmluvy vo forme rozhodcovskej doložky a vyslovenie jej platnosti je jej písomná forma, resp. rozhodcovská zmluva musí byť obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými

stranami, alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli. Kľúčovým v danom prípade je reštriktívny výklad ustanovenia § 4 ods. 2 druhá veta Zákona o rozhodcovskom konaní, ktorý stanovuje osobitnú definíciu písomnej formy rozhodcovskej doložky, popri ktorej sa nepoužije všeobecná občianskoprávna definícia. V prípade, ak sa rozhodcovská doložka nenachádza priamo v zmluve uzavretej medzi účastníkmi, resp. bez jednoznačnej zmienky v hlavnej zmluve, ale len vo vopred pripravených všeobecných podmienkach dodávateľa bez toho, aby bola samostatne verifikovaná podpisom žiadateľa o uzatvorenie zmluvy, nemožno mať za to, že „rozhodcovská zmluva (doložka) je obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami“ (§ 4 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní). Zákonná úprava formy rozhodcovskej zmluvy je striktná, vzhľadom na jej význam pre účastníkov zmluvy. Ak by totiž bolo úmyslom zákonodarcu mať za platne uzavretú aj rozhodcovskú doložku „uzavretú“ vo všeobecných obchodných podmienkach (odkaz v hlavnej zmluve na rozhodcovskú doložku vo všeobecných obchodných podmienkach), bol by to uzákonil, resp. aspoň uviedol v dôvodovej správe. Na tomto závere v danom prípade nemení nič ani odkaz na Všeobecné obchodné podmienky v Zmluve, v zmysle ktorého povinný deklaroval, že ich berie na vedomie. V danej veci treba ešte zdôrazniť, že zmluva medzi právnym predchodcom oprávneného a povinnou neobsahuje ani jednoznačný a zrozumiteľný odkaz na Všeobecné obchodné podmienky, od ktorých rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc. VOP, a teda ani rozhodcovská doložka neboli technicky spojené so Zmluvou, ale aj bez ohľadu na túto skutočnosť nemožno z uvedenej formy vyvodiť jasný záver, že prílohy k Zmluve, na ktoré odkazuje či už samotná Zmluva alebo ustanovenia VOP, obsahujú nepochybný prejav vôle účastníkov Zmluvy, že sú s ňou riadne oboznámení a súhlasia s jej znením a obsahom. Zmluvné strany musia byť pri podpise návrhu zmluvy riadne oboznámené nielen so Zmluvou, ale aj všetkými obchodnými podmienkami a inými prílohami Zmluvy. Z predložených dokladov však nevyplýva, že by predložené VOP boli platné v čase uzavretia Zmluvy, nakoľko to nie je možné vyvodiť z nedatovaného a nepodpísaného dokumentu. (viď. Uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo 245/2010 z 30.11.2011). Úprava formy rozhodcovskej zmluvy v ust. § 4 ZoRK je prísne striktná bez možnosti extenzívneho výkladu a formálna podmienka v danom prípade nebola dodržaná. V danom prípade rozhodcovská doložka nie je platne uzavretá v dôsledku nedodržania zákonom predpísanej písomnej formy. Nebol potom dôvod, aby exekučný súd skúmal jej obsah z toho hľadiska, či táto podmienka spotrebiteľskej zmluvy sa prieči dobrým mravom, resp. či je neprijateľná v zmysle ochrany spotrebiteľa (§ 6 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa).

Z vyššie uvedeného vyplýva, že rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom je exekučný titul sa uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán, pretože v zmysle výkladu Smernice ak bola rozhodcovská doložka obsiahnutá v zmluve o úvere v čase jej uzatvárania neprijateľnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, tak bola ako taká už od počiatku neplatnou podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Rozhodcovský rozsudok vydaný v takomto konaní, nemôže byť spôsobilým exekučným titulom na vykonanie exekúcie aj z tohto dôvodu. Cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu arbitrom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože pre prípad vzniku sporu súkromná osoba rozhoduje o právach a právom chránených záujmoch s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Odvolací súd zdôrazňuje, že exekučný súd je povinný v každom štádiu vedenia exekúcie, skúmať podmienky formálnej a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu. Vzhľadom na skutočnosť, že Exekučný poriadok pojednáva o skúmaní súladu exekučného titulu so zákonom ako takým, tj. či už so zákonom hmotnoprávneho charakteru alebo so zákonom procesnoprávneho charakteru, podľa názoru Ústavného súdu SR tak exekučný súd môže exekučný titul preskúmať aj z hľadiska príslušných hmotnoprávnych ustanovení a nielen z procesného hľadiska“. Odvolací súd tiež poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/164/1996 z 27.januára 2007 (publikovaný v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997, R 56/1995, R 70/1998 a R 72/1998) a na novšie rozhodnutie sp. zn. 4 Cdo 11/2011, v odôvodnení ktorého NS SR rozoberal aj otázku zastavenia exekúcie z dôvodu nulitého právneho aktu. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti je teda nepochybné, že v kompetencii exekučného súdu je skúmanie tak formálnej i materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu. Prvostupňový súd sa od uvedeného neodklonil, keď skúmal, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, t.j. či ho vydal oprávnený subjekt. Odvolací súd podporne odkazuje aj na európsku judikatúru, konkrétne rozhodnutie Súdneho dvora (ES) vo veci Pohotovosť C-76/10 zo dňa 16.11.2010, v ktorom Súdny dvor v súvislosti so skúmaním nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách rozhodol, že vnútroštátny súd má aj vo fáze výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalú povahu podmienky

obsiahnutej v zmluve o úvere uzavretej poskytovateľom úveru so spotrebiteľom. Je úlohou dotknutého vnútroštátneho súdu určiť, či sa má podmienka zmluvy o úvere považovať za nekalú v zmysle článkov 3 a 4 Smernice 93/13 a v prípade kladnej odpovede je úlohou uvedeného súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, s cieľom ubezpečiť sa, že tento spotrebiteľ nie je viazaný touto podmienkou. K námietke odvolateľa o porušení ústavne garantovaných práv oprávneného, ako účastníka konania, práva na spravodlivý súdny proces a na zachovávanie zásady rovnosti pred súdom odvolací súd uvádza, že okresný súd dospel k právnomu záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky na podklade listinných dôkazov, ktoré predložil oprávnený, preto nie je možné konštatovať porušenie práva prístupu k vykonanému dokazovaniu oprávneného, ako účastníka konania. Odvolací súd poznamenáva, že vyslovené stanovisko je plne konformné a v súlade s početnou judikatúrou Súdneho dvora ES (napr. C-240/98 až C-244/98, C-473/00, C-168/05, C-243/08, C-40/08, C-227/08, C-76/10) dotýkajúcou sa problematiky spotrebiteľského práva a ochrany práv spotrebiteľa.

Odvolateľ tiež namieta neprípustnosť aplikácie smernice Rady ES a judikatúry Súdneho dvora ES, čo z pohľadu odvolacieho nemá zásadný význam, keďže okresný súd napadnuté rozhodnutie odôvodnil práve aplikáciou vnútroštátnych prepisov, na komunitárne právo odkazuje len podporne. Záver o spotrebiteľskom vzťahu okresný súd oprel o ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. V právnom poriadku Slovenskej republiky je úverová zmluva upravená v Obchodnom zákonníku, ktorý možno aplikovať bez ohľadu na to, či je úver poskytovaný spotrebiteľovi alebo podnikateľskému subjektu. Zákon o spotrebiteľskom úvere upravuje úverovú zmluvu v prípade, keď je úver poskytovaný spotrebiteľovi mimo jeho podnikateľskej činnosti alebo povolania a vo vzťahu k Obchodnému zákonníku má účinky normy *lex specialis*. Popri tejto špeciálnej norme výraznú ochranu pre spotrebiteľa poskytuje inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve vrátane služieb na finančnom trhu, upravený v ustanovení § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka (v spojení s ustanovením § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa a ustanovením § 3 ods. 3 neskôr prijatého zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa). Je tak zjavné, že aj na právny vzťah založený medzi oprávneným a povinným Zmluvou o úvere, od ktorej sa uplatnený nárok oprávneného v danej exekučnej veci odvíja, je nutné aplikovať ustanovenia Zákona o spotrebiteľských úveroch platné a účinné v čase uzatvorenia zmluvy, ako aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka zaoberajúce sa problematikou spotrebiteľských vzťahov a ochrany práv spotrebiteľa - a to aj napriek tomu, že zmluva o úvere bola uzavretá podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Klausula o aplikácii Obchodného zákonníka nie je žiadnou prekážkou na aplikáciu všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, medzi ktoré patria aj ustanovenia § 52 a nasl. týkajúce sa ochrany spotrebiteľa, na ktoré odkazuje odvolací súd.

Odvolací súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, že rozhodcovská doložka nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardnej zmluvy a teda zo vzťahu fakticky nevyváženého. Zastáva názor, že pokiaľ exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok rozhodcu alebo rozhodcovského súdu, ktorý svoju právomoc odvodzoval z neprijateľnej rozhodcovskej zmluvy (§ 39, § 53 ods. 5 OZ, § 45 ods. 1 písm. c/, ods. 2 ZRK), exekučný súd konanie zastaví, v skoršom štádiu exekučného konania zamietne návrh na vydanie poverenia.

Preto okresný súd postupoval správne keď exekúciu zastavil.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Uznesenie bolo schválené členmi senátu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.